

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

6/8/2020

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ελευθερία είναι η δυνατότητα του ανθρώπου να ενεργεί ανεξάρτητα από κάθε εσωτερικό και εξωτερικό εξαναγκασμό, χωρίς όμως να εμποδίζει την ανεξαρτησία κινήσεων των συνανθρώπων του. Βέβαια, το άτομο υπόκειται κάτω από κοινωνικούς και φυσικούς νόμους. Με την ελευθερία εξασφαλίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και παράλληλα η γνώση των ατομικών καθηκόντων.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

- **ΕΘΝΙΚΗ:** Με αφορμή αυτή τη μορφή ελευθερίας έχουν συντελεστεί οι μεγαλύτεροι αγώνες στην ιστορία της ανθρωπότητας. Αναφέρεται στο δικαίωμα ενός έθνους, ενός λαού να ρυθμίζει τα θέματα που τον αφορούν, ανάλογα με τη βούληση της πλειοψηφίας, χωρίς την επέμβαση εξωτερικών παραγόντων.
- **ΑΤΟΜΙΚΗ:** Η ατομική ελευθερία σχετίζεται με το βαθμό κατοχύρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δηλαδή αναφέρεται στην ελευθερία προσωπικής έκφρασης, στη δυνατότητα για μόρφωση, στις ίσες ευκαιρίες για εργασία, στο απαραβίαστο της ιδιοκτησίας, στην ανεξιθρησκία, στην ελευθεροτυπία και στο δικαίωμα του “συνέρχεσθαι” κ.α.
- **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ:** Το άτομο μπορεί αβίαστα να αναπτύξει οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από κρατικούς παρεμβατισμούς, εφόσον σέβεται το νόμο. Μπορεί ελεύθερα να επιλέξει το επάγγελμα που του ταιριάζει και να απολαύσει τα αγαθά των κόπων του.
- **ΠΟΛΙΤΙΚΗ:** Ο άνθρωπος έχει το δικαίωμα να επιλέξει με μυστική ψήφο την κυβέρνησή του καθώς επίσης έχει τη δυνατότητα να θέσει υποψηφιότητα, ώστε να εκλεγεί ως μέρος της κυβέρνησης. Μπορεί να συμμετέχει στα πολιτικά δρώμενα του τόπου του.
- **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ:** Είναι η κατάσταση στην οποία προστατεύονται οι κοινωνικοί θεσμοί, κατοχυρώνονται η αξιοκρατία και η ισονομία μεταξύ των πολιτών.
- **ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ:** Ο πολίτης έχει το δικαίωμα να σκέφτεται χωρίς εξωτερικές επεμβάσεις και να εκφράζει αδέσμευτα τις σκέψεις του.
- **ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ:** Ο καλλιτέχνης δεν υπόκειται σε λογοκρισία, δεν γίνεται όργανο πολιτικής προπαγάνδας, αλλά ελεύθερα και αδέσμευτα δημιουργεί.
- **ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ:** Είναι η κατάσταση, κατά την οποία ο άνθρωπος κατορθώνει να ελέγξει τα πάθη του και έτσι οδηγείται σε γαλήνη. Είναι η απαλλαγή από προκαταλήψεις και αδυναμίες.

Τα τελευταία χρόνια οι άνθρωποι όλο και περισσότερο διευρύνουν τις ελευθερίες τους. Τα συντάγματα γίνονται πιο φιλελεύθερα. Οι νόμοι του κράτους κατοχυρώνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι ανθρώπινες ελευθερίες αγκαλιάζουν πιο πολλούς ανθρώπους.

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

- Η ελευθερία είναι μια έννοια που δε νοείται απόλυτα. Κατοχυρώνεται στο σημείο που δε θίγει τα δικαιώματα των άλλων ανθρώπων. Υπάρχει σχέση αλληλεξάρτησης με το δημοκρατικό πολίτευμα, το οποίο προστατεύει τις ελευθερίες όλων των πολιτών. Ο φιλελευθερισμός πραγματώνεται μόνο μέσα στη δημοκρατία και η δημοκρατία για να είναι ουσιαστική προϋποθέτει τον φιλελευθερισμό.

- Η αίσθηση της ελευθερίας αποτελεί την ουσία της ανθρωπότητας. Είναι η ειδοποιός διαφορά από τα άλλα έμβια όντα. Μέσα στην κοινωνική οργάνωση του ανθρώπου η σαφής αίσθηση της ελευθερίας τον εξυψώνει σε ανώτερη οντότητα. Ο άνθρωπος που ζει δέσμιος και ανελεύθερος είναι δυστυχισμένος, καθώς δεν απολαμβάνει την ουσία των πραγμάτων.
- Ελευθερία και δικαιοσύνη είναι έννοιες αλληλένδετες. Οι κανόνες που επιβάλλονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο δεν περιορίζουν την ελευθερία, αλλά την προφυλάσσουν και διασφαλίζουν την καθαρότητά της, γιατί έτσι προστατεύεται η κοινωνική τάξη και δε βασιλεύει “ο νόμος του ισχυρότερου”.
- Η ελευθερία αποδεσμεύει το άτομο από περιορισμούς εσωτερικούς και εξωτερικούς και κυρίως από το βασανιστικό συναίσθημα του φόβου, καθώς μαθαίνει την ψυχική γαλήνη και αταραξία.
- Η ελευθερία αποτελεί το ύψιστο ιδανικό. Κατέχοντας αυτό αγωνιζόμαστε για όλες τις άλλες πανανθρώπινες αξίες.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΔΟΥΛΩΝΟΥΝ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΝΘΡΩΠΟ

Τα τελευταία χρόνια οι άνθρωποι έχουν διευρύνει τις ελευθερίες τους. Τα συντάγματα είναι πιο φιλελεύθερα και οι νόμοι του κράτους κατοχυρώνουν όλο και περισσότερο τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εντούτοις, υπάρχουν σημαντικά δείγματα εσωτερικής υποδούλωσης του ατόμου. Οι παράγοντες που το καθιστούν δέσμιος και ανελεύθερος είναι:

- Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι δέσμιος του καταναλωτικού πνεύματος που επικρατεί σήμερα. Η αφθονία των αγαθών που χαρακτηρίζει την κοινωνία οδηγεί το άτομο στην επίμονη προσπάθεια να τα αποκτήσει, ώστε να βελτιώσει το βιοτικό του επίπεδο. Έτσι, εργάζεται με εξοντωτικούς ρυθμούς και μειώνει τον ελεύθερο χρόνο του στο ελάχιστο. Δηλαδή οι ενέργειές του ρυθμίζονται από το υπερκαταναλωτικό πνεύμα της εποχής του.
- Τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποπροσανατολίζουν και παραπληροφορούν τον άνθρωπο. Ιδιαίτερα η διαφήμιση αποτελεί στοιχείο χειραγώγησής του και ετεροκατεύθυνσης της συμπεριφοράς του. Τα πρότυπα που προβάλλονται ουσιαστικά μειώνουν τις δυνατότητες ελεύθερης και αβίαστης προσωπικής επιλογής.
- Η επικράτηση της τεχνολογίας στη ζωή του ατόμου αποτελεί αρνητικό στοιχείο για την ανάπτυξη της προσωπικής ελευθερίας. Η μηχανή υποδουλώνει τον άνθρωπο και τον υποχρεώνει να ακολουθήσει τους βιαστικούς ρυθμούς της, αφαιρώντας του παράλληλα τη χαρά της δημιουργίας.
- Η υπερβολική εξειδίκευση που κυριαρχεί σήμερα καταδικάζει τον άνθρωπο στη μονομέρεια. Σα συνέπεια, δε διαθέτει την ελευθερία της ενασχόλησης με πληθώρα αντικειμένων και περιορίζεται πνευματικά και ψυχικά. Η μόνη του επιλογή είναι μηχανοποιημένη εργασία.
- Οι πολιτικές και οικονομικές σκοπιμότητες αποτελούν βασικό αίτιο ετεροκατεύθυνσης των ανθρώπων. Οι πολίτες οδηγούνται σε προκατασκευασμένες επιλογές, για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα των ισχυρών.
- Διάφορα τεχνητά μέσα, προϊόντα της σύγχρονης εποχής, όπως τα ναρκωτικά και το αλκοόλ υποδουλώνουν τον άνθρωπο σωματικά, ψυχικά και πνευματικά. Καθορίζουν τη σκέψη του και τις ενέργειές του και γίνεται έρμαιο τόσο αυτών των ουσιών όσο και των ανθρώπων που τα προμηθεύουν.

- Ο αγχωτικός και έντονος χαρακτήρας της σύγχρονης μεγαλούπολης δεν αφήνει περιθώρια ελεύθερης δράσης του ατόμου. Τα καθημερινά προβλήματα που απορρέουν από τις σύγχρονες κοινωνικές δομές καθορίζουν εκ των προτέρων τη συμπεριφορά του και ναρκώνουν τη σκέψη του.